

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

N:o 3. ILLUSTRERADE FOLKBÖCKER.

KUNGEN, SOM INTE KUNDE SOFVA,

KLIPPBLOCKET, LIFSENS BOK, DEN RÄTTE BRUDGUMMEN,
KYRKAN, EKORREN, PÅ RULLGÅRDEN, DET OKÄNDA
PARADISET.

ÅTTA SAGOR

AF

RICHARD GUSTAFSSON.

ILLUSTRERADE AF C. LARSSON.

STOCKHOLM
R. GUSTAFSSONS FÖRLAG

Pris 25 öre.

KUNGEN, SOM INTE KUNDE SOFVA

ALLTIDIGT I SÄRAN ROK DEN FÄLLE BRUNNEN
SÄRAN ROK DEN FÄLLE BRUNNEN
SÄRAN ROK DEN FÄLLE BRUNNEN

ÅTTA SÄTOR

RICHARD EUSTATSON

STOCKHOLM

BECKHOLM & CO.

KUNGEN, SOM INTE KUNDE SOFVA,

KLIPPBLOCKET, LIFSENS BOK, DEN RÄTTE BRUDGUMMEN,
• KYRKAN, EKORREN, PÅ RULLGARDINEN, DET OKÄNDA
PARADiset.

ÅTTA SAGOR

AF

RICHARD GUSTAFSSON.

ILLUSTRERADE AF C. LARSSON.

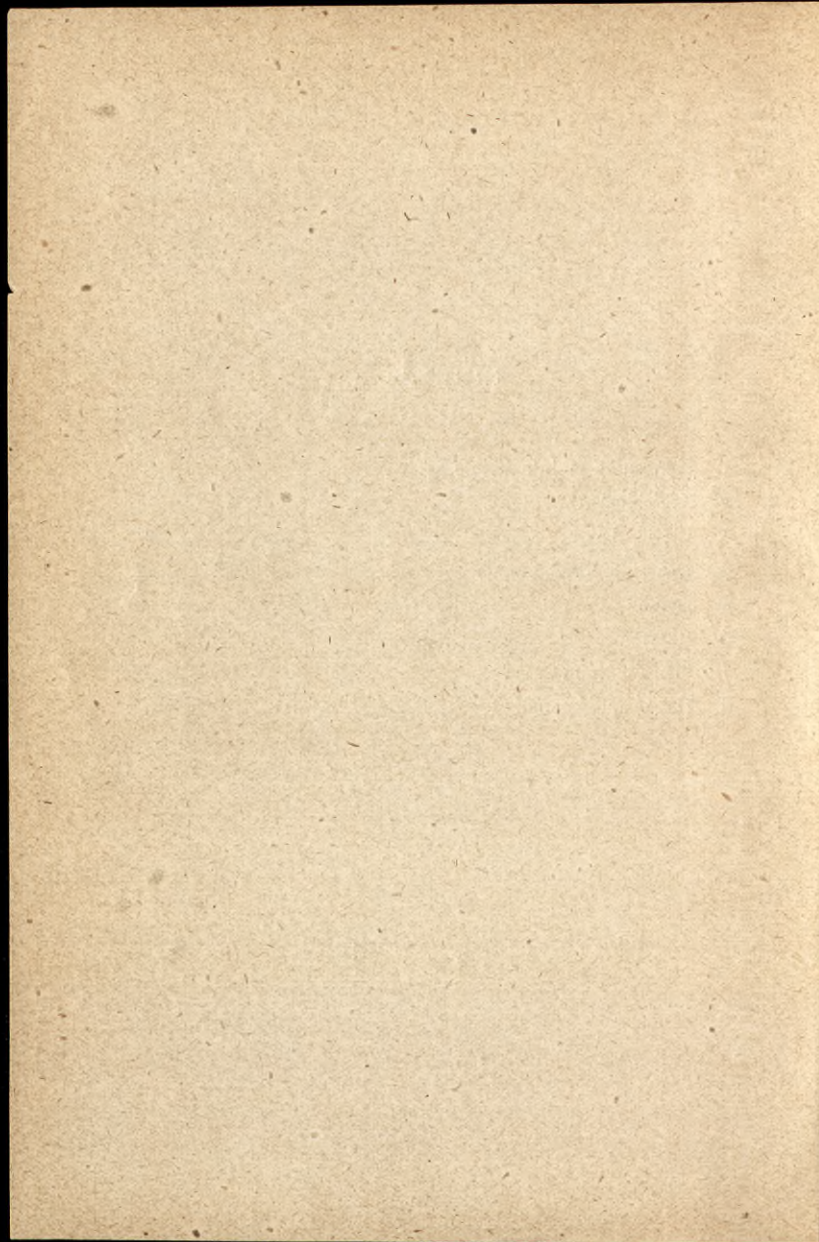
STOCKHOLM
H. GUSTAFSSONS FÖRLAG

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1880.

INNEHÅLL.

	Sid.
1. Kungen, som inte kunde sofva	5
2. Klippblocket	13
3. Lifsens bok	17
4. Den rätte brudgummen	20
5. Kyrkan	28
6. Ekorren	32
7. På rullgardinen.....	38
8. Det okända paradiset	42

1.

Kungen, som inte kunde sofva.

Omsluten af djupa vattenfyllda grafvar låg konung Garmes borg, liksom på en ö; men den borgen var så stor, att den liknade en hel stad, der allt skimrade i

de präktigaste färger. Härligast af allt var dock konungens palats, der kämparnes sköldar hängde på murarne och blixtrade i solen, men när månen sken, blänkte sköldarne som tusentals silfverlyktor.

Konung Garms hof var vida beryktadt för sin glans. Stora skaror af hofmän gingo der i gyllene dräkter, och i försalarne sutto och lågo tusenden af långskäggiga kämpar i stålharnesk, ty Garm var en krigisk konung, som ofta drog ut på härnadståg.

Garm hade allt, hvad en människa kan önska sig af rikedom och prakt. Han kunde befalla öfver sina undersåtars lif och gods. Hvarje ögonblick han ville, kunde han gifva fester i sitt slott eller i sina trädgårdar och parker. Han kunde befalla fram barder att sjunga sitt lof och sköna danserskor att jaga bekymren från sin panna. Men med allt detta var dock Garm icke lycklig, ty sedan lång tid tillbaka hade en svår plåga hemsökt honom. Ni kan lätt tänka er hur svår den var: han kunde icke sofva, den stackars kungen. När natten sänkte sig ned öfver borgen, och hofmännen somnade och kämparne snarkade högt, då låg Garm der ensam vaken och suckade eller rasade, därför att sömnen flydde hans ögon.

En dag utgaf Garm ett påbud, att alla läkare i landet skulle hvar i sin ordning försöka att bota hans onda, och den, som icke lyckades, skulle förlora sin högra hand. En stor del af de konstefarne männen skyndade att lemna landet, men några kommo sjelf-

mant, och andra grepos af konungens folk och fördes till Garms borg.

Flera af läkarne redde till sömndrycker åt konungen, men gräsliga drömmar plågade då den mäktige monarken långt värre, än när han låg vaken. Ingen af läkarne kunde gifva honom en lugn sömn, hvarför ock konungen lät sin skarprättare hugga högra handen af dem alla. Men från den dagen blefvo konungens plågor än större, och han vred sig som en mask på sin sammetsbädd.

Då lät Garm i sin förtviflan utgå ett påbud, att den, som kunde gifva honom en god sömn, skulle få hans halfva konungarike i belöning, men för att icke alla qvacksalvare skulle strömma till och taga lifvet af honom med sina mixturer, så tillades det vilkoret, att den, som försökte en kur men icke lyckades, skulle döden dö.

En afton kom till slottet en trasig vallflicka och begärde att få tala vid konungen.

— Hvad vill du vår herskare? — sporde hofmännen vid dörren.

— Jag vill bota honom för hans onda — svarade flickan.

Hofmännen skrattade först åt henne, men då hon var envis, sökte de öfvertala henne att afstå, ty hon var vacker, fastän hon gick klädd i trasor, och de tyckte att det var synd att en så vacker ungdom skulle gå en säker död till mötes.

Till sist måste de likväl föra henne inför konungen, ty han hade strängeligen tillsagt, att hvem det vara må, som kom för att bota honom, skulle insläppas.

Då vallflickan fick se konungen, der han, blek och aftärd, satt på sin purpurstol, kände hon medlidande med honom och började gråta.

— Hvem är du och hvad heter du? — sporde konungen.

— Signe heter jag och är en fattig vallflicka från ditt rikets yttersta gräns.

— Och hvarför kommer du hit?

— För att hjälpa dig i din olycka.

Konungen skakade tviflande på hufvudet och sade: — Bäst vore för dig, om du genast vände om, ty här väntar dig döden.

Men flickan ville icke gå, utan bad att få tala ensam med konungen. Då hofmännen voro borta, gick hon fram till Garm och sade: — O, måtte jag inte komma för sent till dig, o konung!

— Hvar har du ditt läkemedel? — frågade Garm.

— Kom med mig, och jag skall visa dig det — svarade flickan och gick till ett af slottsfönstren, som vette utåt en doftande trädgård.

Garm reste sig förvånad upp och följde henne. Då han kom till fönstret, såg han allvarsamt, nästan hotande, på henne och upprepade sin fråga: — Hvar är botemedlet?

— Der! — svarade Signe och sträckte handen mot himlen.

Då mörknade konungens panna, och han ropade vred: — Har du kommit hit för att göra spe af mig?

— O nej, jag har kommit för att lära dig att bedja.

När konungen hörde detta, sjöd hans vrede öfver. Han ropade på sin vakt och befalldes den att kasta Signe i tornet och att resa upp en schavott i trädgården utanför hans fönster, ty sjelf ville han se henne dö, när solen nästa afton gick ned.

Följande natten var en af de förfärligaste, Garm någonsin genomvakat. Icke en blund kom i hans öga, och svåra tyngder pressade samman hans bröst, när han utmattad sjönk ned på bädden. Gräsliga bilder från flydda tider tågade oupphörligt fram och åter och slog honom med gissel, och när sist morgonen kom, var konungen så pinad och plågad, att han ej sjelf förmådde resa sig från bädden, utan hofmännen måste bära honom till stolen.

När det åter led emot qvällen, stod schavotten i trädgården färdig, och då Signe fördes dit, tog konungen plats i sitt fönster.

Då Garm såg vallflickan, som leende gick fram mellan de stälklädda kämparnes rader, kände han sig så underlig till mods, och han vände sig bort, då hon steg upp på schavotten. Han kunde icke förmå sig att mera se ned i trädgården, utan satt och väntade

att få höra bödelns svärd hvina, men plötsligt hörde han en klar stämma klinga upp till sig. Då vände konungen sig och såg Signe knäböjd på schavotten, med blicken riktad mot himlen. Kring hennes panna sken liksom en strålkran, och Garm hörde tydligt hvarje ord, som gick från hennes mun.

— Gode Gud och fader, lär honom att i ödmjukhet komma till dig och bedja om förlåtelse, så att lugn och frid åter må bo i hans själ! — bad Signe; men i det samma kom bödeln och fattade tag i hennes långa hår.

Då kände Garm en outhärlig smärta i sitt bröst. Han reste sig häftigt upp och ropade: — Rör henne icke! Släpp henne lös och låt henne gå!

När folket hörde detta, jublade alla, ty ingen ville den oskyldiga vallfickans död, fastän de varit färdiga att offra henne af lydnad för den mäktige fursten.

Innan Signe gick ut från trädgården, vände hon blicken mot Garm och såg med sina tårfyllda ögon upp till konungen och nickade vänligt åt honom. Men snart bortfördes hon af det jublande folket.

Den natt, som nu följde, var visserligen full af oro för konungen, men en kort stund sof han dock lugnt, och då tyckte han sig i drömmen se Signe stå i trädgården och se upp med sina milda ögon.

När morgonen kom, ville Garm att man skulle föra Signe till honom, men snart återkommo hofmännen och förklarade att ingen visste, hvart hon tagit vägen. Då

blef Garm bedröfvad och befalldes att man i hela riket skulle söka efter vallflickan och föra henne till konungaborgen. Men förgäfvades sändes bud i alla riktningar till rikets yttersta gränser. Alla återkommo de ensamma, och ingen hade hvarken sett eller hört talas om Signe.

Tiden gick, och Garm blef allt vekare till sinne-
laget. Hvarje afton, då han ensam stod vid slottsfönstret, kom han i håg den lilla vallflickan, och han tyckte sig se henne sväfvad framför sig och sträcka handen mot himlen och säga: — Der! — Och så hände en afton att Garm knäppte samman sina händer, så som han sett Signe göra nere i trädgården, och fastän ej några ord gingo öfver hans läppar, så låg dock en bön i hans tanke. Från den stunden var konungen ej mera den samme, som han varit förr. Inga orättvisa domar, inga grymma befallningar utgingo mer ifrån honom, och hvad han förut felat, sökte han göra godt igen. Alla, som han förorättat, bad han om förlåtelse och visade sin ånger i handling. Hvad han röfvat af sina undersåtar, gaf han åter, de gårdar, han brännt, byggde han upp igen, och för de barn, hvilkas fäder han dödat, sörjde han sjelf som en god fader.

Och för hvarje god gerning, Garm gjorde, vek en af plågoandarne från hans nattliga läger, och snart sof han lugnt, som ett oskyldigt barn. Den bleka hyn försvann, och konungen blef blomstrande och stark i manna-
ålderns fulla fågring.

En afton i solnedgången stod han som vanligt vid sitt fönster, med sammanknäppta händer och bönen på läpparne. Han bad så ödmjukt och varmt att få återse henne, som visat honom medlet till räddning, och då han slutade: — O Herre, Herre, tag allt hvad jag eger, mina gods och egodelar, min makt och jordiska härlighet, men gif mig henne, som jag har kär! — se då stod Signe vid hans sida, men ej längre som ett barn, utan som en skön jungfru, och hon sade: — Nu kommer jag för att se, om du har rätt begagnat medlet.

Och konungen fröjdade sig och allt folket med honom. Garm hade lofvat halfva riket som belöning åt den, som botade hans onda, och då nu Signe var återfunnen, så bjöd konungen henne icke allenast, hvad hon hade rätt att fordra, utan öck att som drottning sitta vid hans sida. Men innan bröllopet med prakt och ståt egde rum, bad Signe att Garm skulle sända sitt folk och hemta Signes gamla moder från rikets yttersta gräns, der hon nu satt ensam och väntade på sitt barn, ty — sade Signe — det är henne, du har att tacka för friden i din själ, ty det var hon som, då jag var barn, alltid lärde mig: Glöm ej att bedja, Signe lill', om du vill sofva lugnt och glädjas åt sköna drömmar!

2.

Klippblocket.

På sluttningen af det höga berget låg ett klippblock, som liknade ett jättehufvud, ty den smalaste delen var vänd mot berget och såg ut som en hals,

under det att stenen der ofvan vidgade sig och blef rund som ett hufvud. Den hvita mossan täckte öfre delen af blocket, liksom med hvita lockar, och högt uppe svajade några ormbunkar som plym.

Klippblocket hade stått på berget i många tusen år, och därför hade det nu ledsnat att stå på samma fläck och se, hur träden nere i dalen skiftade färg allt efter årstiderna.

En dag gick räfven förbi, och då ropade klippblocket:

— Hör på, fader Mickel, du, som är så listig, kan väl hjälpa mig härifrån?

Räfven gick omkring klippblocket flera gånger, men så skakade han på hufvudet och sade:

— Dig kan ingen hjälpa, du får allt stå här till domedags otta du!

Och så gick räfven sin väg.

En kulen vinterdag brusade nordanstormen fram öfver berget.

— Tag mig med dig! — ropade klippblocket.

— Det skall gå som en dans det! — svarade stormen och kastade sig med all sin styrka mot blocket; men det rörde sig ej ur stället, endast snön, som låg ofvanpå, yrde omkring i hvirflar och flög ned till skogsdungarne nere i dalen.

— Dig kan ingen hjälpa, du får allt stå här till domedags otta du! — röt stormen och rusade vidare fram öfver grantopparne.

När våren kom, släpptes kreaturen i skogen och kommo då alltid fram till bergsslutningen för att söka en väg ned till den saftiga grönskan der nere.

— Nu ska jag passa på — tänkte klippblocket och ropade till tjuren: — Du, som är så stor och stark, kan nog hjälpa mig att komma härifrån!

— Om någon kan göra det, så är det väl jag — svarade tjuren. — Jag är ensam starkare än tolf man, och jag skall nog ge dig en knuff, så att du trillar omkull.

Tjuren ställde sig *nedanför* klippblocket och satte hornen mot stenen. Han stängade af alla krafter, men klippblocket rörde sig icke en tum. Då blef tjuren rasande och stötte hornen så hårdt mot klippan, att de sprungo af invid hufvudet. Med blödande panna vände sig tjuren bort och bölade:

— Dig kan ingen hjälpa, du får allt stå der till domedags otta du!

Vallgossen, som vaktade kreaturen, hade sett hur tjuren stångat mot blocket, och då han närmade sig, sade han:

— Den der har jag lust att rulla ned. Usch, hvad det ska braka i berget!

Klippblocket kände hur det klack till i det vid ljudet af menniskorösten, men så tänkte det: — När den listige räfven sade nej; när nordanstormen ingenting förmådde, och när tjuren, som är starkare än tolf man, inte kunde hjälpa mig, hvad ska då den der stacaren kunna göra!

Vallgossen sökte ut ett par starka grenar, och så ställde han sig vid den sidan af blocket, som vette uppåt berget. Der syntes en bred öppning mellan berget och jättehalsen. Gossen satte ändan af den ena grenen in i öppningen och började bända. När han så hållit på en stund, kände klippblocket liksom en darrning.

— Han rör mig! Han rör mig! — tänkte jättehufvudet, men kunde ingenting säga, ty inför en meniska äro klippblocken stumma.

— Ett tag till, så går det! — ropade vallgossen och satte in den andra grenen i öppningen.

— *Han har den rätta styrkan!* — tänkte blocket, men då svindlade jättehufvudet och rullade med ett förfärligt brak utför branten, och nere vid bergsföten sprang det sönder i flera delar, som trängde djupt ned i jorden, och der ligga de ännu och berätta sin historia för hvar och en, som förstår naturens stumma språk.

3.

Lifsens bok.

På den ljusa vägen mellan himmelen och jorden hvimlade det af vingade budskap. Somliga flögo ned till jorden och spridde sig der bland höga och låga, fattiga och rika; andra flögo upp till de evigt klara rymderna och skyndade till salen, der lifsens strålande bok låg uppslagen, ty alla de goda gerningar, som englarne sett på jorden, skulle i den boken upptecknas.

En af de vingade små steg fram och sade: — Jag såg en man, som hade många egodelar och som gaf deraf åt de behöfvande; men icke åt dem, som kommo till hans dörr och räckte fram handen; ej heller åt dem, som quidande bönföllo honom, när han ensam vandrade på vägen. Då han gaf, fingo tusenden sinom tusenden höra talas derom och han lät högt förkunna att all hans egendom efter hans död skulle för de lidande blifva en välsignelsens källa, som skulle bära välgörarens namn och för alla tider vittna om hans stora välgörenhet. Och menniskorna prisade honom för hans goda hjerta, och han belönades därför med de utmärkelser, som jordens mäktige gifva. Detta var den goda gerning, jag såg. O Herre, inskrif den uti lifsens bok!

Pennan, som hölls af den osynliga handen, rörde sig öfver bladet, och den goda gerningen blef inskrifven, men som punkt sattes fäfangans mångfärgade stjerna.

Då steg den andra engeln fram och talade: — Jag stod en dag i en torftig landtmans hydda. Då bultade någon på dörren, och då landtmannens hustru öppnade, så stod der på trappsteget en blek och eländig kvinna med ett barn vid bröstet. — »Jag bodde ej långt härifrån med min man och mina två barn. Men en natt brann stugan upp. Min man bar först ut mig, så min lille gosse här; men då han sprang in i det brinnande huset för att rädda vårt andra barn, så kom han aldrig mera ut.» Så talade kvinnan och sjönk utmattad ned. Men landtmannen reste henne upp igen

och plögade henne och barnet med det bästa, han hade. Och landtmannen sade till henne: — »Ingenting eger jag, och många barn har jag sjelf att försörja, men stanna ändå här hos mig, så skall jag hvar dag arbeta ännu ett par timmar till, för att det ska räcka åt oss alla.» Och nu arbetar den fattige mannen både bittida och sent för att skaffa bröd åt de värlösa två. Detta är den goda gerning, jag såg. O Herre, skrif den in i lifsens bok!

Då rördes åter pennan, och den goda gerningen blef inskrifven, men som punkt sattes kärlekens stjärna, så strålande klar, att fäfangans mångfärgade ljus der bredvid såg ut som en flämtande lampa. Och englarne, som stodo i salen, sjöngo högt af fröjd vid åsynen af det klara tecknet till Herrens välbehag.

4.

Den rätte brudgummen.

Olof hette han, men kallades vanligen Olle, ty det föll sig litet ledigare. Han var drängpojke på herrgården, och det var just ingenting märkvärdigt att tala om, men det märkvärdigaste var att han var pin kär i sin husbondes enda dotter, Rosa-lill, och det allra märk-

värdigaste var att han nödvändigt ville gifta sig med henne. Men också på ett annat sätt var Olle olik de flesta, ty han hade, som man säger, ögonen med sig, och hvad andra kastade bort, det tog han vara på — ty — sade han — det duger alltid till något! — Och så stoppade han hittegodset i sin stora skinnklädda ficka.

En qväll då han kom från arbetet och gick hemåt, låg der en repstump på vägen. — Duger alltid till något! — sa Olle och stack repet i fickan. Och så tänkte han: — Nu har jag rep, men inte går jag och hänger mig för det, ty då kan jag ju aldrig få gifta mig med Rosa-lill, och det vill jag i alla fall göra.

Det skymtade till något gult vid vägkanten, och då Olle såg efter, så var det en stor ostkant, som någon af drängarne kastat bort, ty på herrgården var det så godt om mat, att de flesta drängarne bara åto innanmätet i osten och slängde bort kanterna.

— Duger alltid till något! — sa Olle och stack ostkanten i fickan.

När Olle kom fram till gården, så mötte han Rosa-lill, som kom från hönshuset, ty kycklingarne voro hennes gunstlingar och hon kastade så gerna korn åt dem. Rosa-lill såg inte glad ut, och på hennes ögon syntes att hon gråtit. Det gjorde Olle ondt att se, och därför tog han mod till sig och sade:

— Här kommer jag, som ska göra Rosa-lill glad igen.

— Ack nej, käre Olle, det är slut med min glädje nu, för i morgon måste jag gifta mig med långa baron — sade Rosa-lill och grät.

— Det ska vi bli två om! — ropade Olle, tog Rosa-lill i famnen och kysste henne midt på munnen.

Men då, må ni tro, der blef ett lefverne på herrgården. Rosa-lills far kom, och fästmannen kom, och hela släkten kom, och hela tjenarskaran kom, och alla, utom Rosa-lill, ropade att Olle borde köras ur tjensten, och han blef också genast jagad från gården och måste draga till skogs i den sena qvällen.

— Kom snart igen! — snyftade Rosa-lill och viftade med näsduken, ty nu i afskedets stund kände hon att Olle var hennes bästa vän.

— När jag kommer, så kommer jag som en karl! — ropade Olle och försökte se morsk ut, fast gråten stod honom upp i halsen.

Vid midnattstiden vandrade Olle in i den mörka granskogen; men han såg icke så noga, hvart han gick, ty alla hans tankar voro hos Rosa-lill, som skulle stå brud dagen derpå, och det var det värsta, som kunde hända, ty det var ju icke Olle, som var brudgummen.

— Uff! Uff! — ljöd det plötsligt i skogen helt nära, och då Olle såg dit, hvarifrån ljudet kom, så fick han syn på en gammal gubbe, som höll en stor bock vid hornen. Bocken hoppade och sprang, och gubben släpade pustande efter.

— Är det din bock, far? — sporde Olle.

— Ja men, är det så. Han har sprungit till skogs, och nu ska jag ha honom till hus igen; men han sliter och dras med mig, så jag kommer väl aldrig helbregda hem. Uff! Den som ändå kunde få hvila litet! — pustade gubben.

— Det går väl an — sade Olle, tog repet ur fickan och band bocken vid ett träd.

— Heder och tack — sade gubben och torkade svetten från pannan. Och så satte han sig på en sten och suckade: — Ja, nu vore allting bra, om jag också hade litet till qvällsvard.

— Det går väl an att få — sade Olle och drog fram ostkanten ur fickan.

Gubben lät sig väl smaka, och då han ätit upp ostkanten, sade han: — Ja, nu vore allting bra, om jag också hade något att dricka.

— Det går väl an att få — sade Olle, och så sprang han bort till bäcken och hemtade vatten i sin mössa; men när han kom tillbaka, så var gubben redan på fötter och hade löst bocken från trädet.

— Der på stenen ligger min käpp och min mössa, som jag ger dig i utbyte för ditt rep och din ostkant! — ropade gubben. — Käggen slår alla, som förtjent stryk, och den, som har mössan på, ser alla människor sådana de verkligen äro, och hör deras innersta tankar. Men vänd nu om igen, för Rosa-lill väntar dig! — När gubben talat till slut, bar det af med honom och bocken, öfver stock, öfver sten, så att det brakade i skogen.

— Duger alltid till något! — sade Olle, stoppade mössan i fickan och tog käppen i hand, hvarpå han började att vandra igen, och när solen gick upp, kom han ned på vägen, som ledde fram till herrgården.

— Fin och stassig bör man vara, när man ska på bröllop — sade Olle för sig sjelf och satte på sig den röda mössan, han fått af gubben. I det samma kommo några bröllopgäster åkande, och Olle stod der häpen öfver hvad han såg och hörde.

Mössan hade en förunderlig verkan. Två fina frök-
nar sågo ut som gråa gäss, och Olle kunde mycket väl
höra deras innersta tankar, som bara gingo ut på idel
afund öfver att Rosa-lill skulle stå brud och inte de.

I nästa vagn åkte en frodig major, men inför
Olles ögon fick han både horn och mule. Så kom der
en gammal fröken, och hon såg ut som en papegoja,
och när sist presten och klockaren kommo åkande, så
kunde Olle inte låta bli att gapskratta, ty deras inner-
sta tankar sysselsatte sig alls icke med den kommande
högtidliga akten, utan upplöste sig i gissningar om, hur
stor dusören skulle bli, och om trakteringen skulle bli
fin, och om det skulle bli möjligt att sticka några bu-
teljer vin i fickan vid hemfärden.

Olle tog af gammal vana mössan af sig för kyrk-
herrn, och då var med ens det lustiga borta, ty då såg
Olle blott klockarens andäktiga min och prestens fromma,
skinande anlete; men när mössan kom på igen, så
måste Olle hålla sig i sidorna för att inte kikka af

skratt, och det var hardt när att han hade fått smaka piskan.

Uppe i den präktiga våningen var allt anordnadt för bröllopet, och så snart presten väl var i ordning, så leddes bruden in från ena sidan och brudgummen från den andra. Men i det samma syntes Olle i dörren, och han gick fram och sade:

— Med förlof sagdt, så är det väl jag, som är den rätte brudgummen, för det är mig, bruden tycker om.

Alla gästerna stodo slagna af häpnad, men brudens far blef alldeles utom sig af vrede. Han sprang fram emot Olle och ropade:

— Hade jag en käpp, så skulle jag min sann lära dig annat!

— Det går väl an att få. Patron kan ju låna min käpp — sade Olle och lemnade fram käppen, som han fått af gubben i skogen.

I ett nu höjdes käppen, men i stället för att träffa Olles rygg, så vände den sig åt helt andra håll. Först blef fästmannen, den länge baronen, grundligt genompryglad, och så började käppen att dansa till höger och venster, så att hela bröllopskaran förskräckt tog till flykten med presten och klockaren i spetsen. Till sist sjönk patronen utmattad ned vid ett af de öppna fönstren, och käppen föll ur hans hand. — Mitt stackars hufvud, det går omkring för mig! — pustade han och torkade sin svettdrypande panna.

— Patron ska akta sig för drag! — ropade Olle och satte den röda mössan på husbondens hufvud, och då gick det icke längre omkring i hans hjerna. Han reste sig och såg på bröllopsskaran nere på gården, och han tänkte inom sig: — Der föllo många af rappen i god jord — och då han vände sig om, stannade hans blick först på brudgummen, som stod uppkrupen i ett hörn.

— Fy då, en sådan räffysionomi! — utropade patronen, och när han så fick höra brudgummens innersta tankar, tillade han: — Jaså, det var bara för mina pengars skull, du ville gifta dig med Rosa-lill? Men vänta mig!

— Här är käppen! — sade Olle.

Men då fästmannen hörde detta, så sprang han i hast utför trappan och sedan framåt vägen, så fort benen kunde bära honom.

Rosa-lill kunde nu inte längre stå still och se hur Olle sträckte sina armar emot henne, utan hon föll honom om halsen och sade: — Jag visste nog jag att den rätte brudgummen skulle komma!

Och patronen han bara smålog åt den vackra gruppen, ty tack vare den underbara mössan, så såg han nu i Olle den redbare tjenaren, och han hörde hans innersta tankar, som alla voro vända på att göra Rosa-lills lycka och vara hennes fader till glädje på hans ålderdom. Och då nu Olle berättade historien om mössan och käppen, så sade Rosa-lill:

— Mössan skulle jag aldrig vilja ha, för lycklig är man, så länge man kan tro alla människor om godt.

Och Rosa-lills far tillade: — Men käppen den behåller jag, för den kan vara till stor nytta för mig, som är litet lätt på handen.

Och så blefvo presten och klockaren efterskickade på nytt, och der blef ett hejdundrande bröllop af, och hvarken presten eller klockaren kunde klaga öfver att dusören blef för liten.

5.

Kyrkan.

Vidt öfver nejden hördes kyrkoklockornas klang.

Lyss, lyss till våra ljud!

Kom, kom, prisa din Gud!

Rena ditt hjerta och rena ditt sinne,

Skynnda till templet, ty högtid är inne!

sjöngo klockorna, och folket strömmade i stora skaror till den lilla hvita kyrkan, som reste sin spira högt i

det blå och sade: — Det är jag, som visar vägen till himlen!

Främst bland kyrkfolket syntes brukspatronen och hans lilla dotter. Hvar de gingo fram, vek folket åt sidan och helsade herrskapet, och mången ropade högt: — Hvad hon är söt, den lilla fröken, och så grann sedan!

Maria, så hette den lilla flickan, visste också att folket sade sant, ty hennes hatt var splitterny med konstgjorda blommor på och en plym, som vajade för vinden. Hand i hand med sin far gick Maria in i kyrkan och satte sig med honom i herregårdsbänken borta vid koret.

Men sist bland dem, som kyrkoklockorna sjungit samman, kom en liten trasig flicka, som i bygden kallades »Tiggars-Ingrid», ty hon sträckte ibland ut sin hand för att få en allmosa, då hennes mor var sjuk och icke orkade arbeta för dem båda. Ingrid ställde sig vid kyrkodörren för att vara den sista, som gick in, men då föll hennes blick på den granna predikstolen med den röda, guldbroderade sammetsdynan och så på den blanka ljuskronan, som hängde i taket, och då tvekade hon att stiga in genom dörren. Så flög hennes öga från den ena till den andra af församlingen, och alla voro de högtidsklädda, men då Ingrid såg ned på sin trasiga kjortel och sina bara fötter, så blef hon liksom rädd. Hon tyckte att alla der inne i kyrkan vände sig om och sågo på henne, och då började hon springa ända fram till kyrkogårdsmuren, der hon satte sig på en grafsten under den stora linden.

Orgeln brusade inne i kyrkan, och församlingen stämde upp lofsången.

— Nu skall du följa med i din psalmbok — sade brukspatronen åt sin dotter, och Maria slog upp sin lilla sammetsbok med silfverkorset på, men bäst hon satt der, så tänkte hon på blommorna i den nya hatten, och då förvillade hon sig, så att hon icke mera fick rätt på versen, som sjöngs. När predikan började och Maria skulle höra på, så tänkte hon i stället på, hvad folket ute på kyrkbacken hade sagt: — »Hvad hon är söt, den lilla fröken, och så grann sedan!» — ljudet i Marias öron, och det, tyckte hon, lät bra mycket vackrare än prestens predikan. Och så tittade hon sig omkring för att se efter, om icke alla människor i kyrkan bara sneglade på hennes plym och på de röda rosorna, som hängde mellan gröna blad på sidan om hattkullen. Och bäst hon satt, tyckte hon att rosorna började växa och skjuta i höjden. Stänglarne blefvo allt längre och längre, och till sist nådde blommorna upp till kyrkhvalfvet, och der slingrade de sig om en stor jernkrok och drogo hatten upp till sig. Då blef Maria förskräckt, och hon sträckte båda händerna till hufvudet — der satt hatten kvar, och rosorna hade ej rört sig från sin plats. Det var således bara inbillning, men Maria var ändå så uppskrämd, att hon tyckte sig höra hur hjertat bultade tick tack, liksom den stora väggklockan hemma på herrgården.

Under tiden satt Tiggarr-Ingrid på grafstenen der

ute på kyrkogården. Hon tänkte på att hon kommit till kyrkan för att bedja för mor, som låg sjuk och hjälplös i stugan der uppe i skogen.

— Om jag ändå tordes gå in! — suckade Ingrid, men det tordes hon icke. — Bedja för mor vill jag ändå — sade hon för sig sjelf och knäppte samman sina små händer.

Då höjde sig lindens gröna hvalf och vidgade sig allt mer och mer. Alla träden der omkring förvandlades till rikt utsirade pelare, som buro upp ett hvalf, skimrande af sköna färger. Mellan pelarne sväfvade moln, och derur framstucko små bevingade englahufvuden, som nickade åt Ingrid. En härlig musik klingade från alla sidor, och englarne i molnen sjöngo med. Det var en prakt utan like, en glans, som om himlen hade öppnat sig och visat sin härlighet för det bedjande barnet. Och en röst, som kom från det skimrande fjeran, talade mildt och sade: — Åt den fromme bygger jag en kyrka, hvar han faller ned och knäpper sina händer samman till bön.

6.

Ekorren.

Han bodde inne i den stora ekens stam. Ingången till hans bostad var helt liten, men den, som väl kom dit in, kunde se ett rum, som var flera fot djupt, ty stammen var ihålig från den punkt, der de första grenarne sträckte sig ut i rymden, och vidare ända ned mot roten. Det var ett präktigt magasin för nötter och ekollon, men det behöfdes också väl, ty ekorren, som

bodde der, hade fått i sitt sinne att ju mer han kunde samla, ju större glädje skulle han till sist få njuta i lifvet.

Rundt omkring eken växte en hel skog af hasselbuskar med de allra präktigaste nötter, hvarför man med skäl kunde säga, att ekorren hade de bästa utsigter i verlden att kunna ta sig fram; men sjelf tyckte han inte det, och det riktigt skar honom i hjertat, när han ibland såg någon annan ekorre komma till hassel-skogen för att hemta en nötklase. Då skyndade han alltid att jaga bort inkräftaren, ty ensam ville han vara om härligheten.

Från den stund, då ekorren lemnade far och mor, som bodde på andra sidan ängen, började han att dra till hus. Allt, som han ansåg vara af något värde, tog han vara på och gömde inuti ekens stam.

— Du arbetar på din bosättning, kan jag se! — qvittrade en liten bofink, som satt på en af ekens qvistar och med hufvudet på sned betraktade ekorreans rastlösa arbete.

— Ack, gunås, det räcker inte till för mig ensam — suckade ekorren och såg så gudsnädlig ut. — Jag har min sann inte kunnat samla så mycket, att det räcker för en enda dag.

— Åh, du har allt multum der inne i eken — sade bofinken och klippte med ögonen.

— Det är inte sant! — ropade ekorren ifrigt.
— Jag har ingenting. Och sprider du ut andra ryk-

ten om mig, så skall jag bita hufvudet af dig, om jag får fatt på dig.

— Nå nå, var inte så häftig, käre granne. Jag trodde bara jag att du arbetade så der, för att du snart tänkte hålla bröllop.

— Jag arme fattig stackare har visst inte råd att gifta mig!

— Men, käre vän, om du skaffar dig en bra hustru, så skall hon hjälpa dig att bära livvets börda och göra lifvet gladt för dig. Jag känner en liten ekorrfröken, vacker och huslig, och om du vill, skall jag flyga å stad och fria för dig.

— Gud bevara mig väl! — utropade ekorren och såg helt förskräckt ut. — En hustru och så boet fullt med hungriga ungar, det vore väl nätt upp den värsta olycka, som kunde hända mig.

— Säg icke så, ty hvad är lifvet utan kärlek! — sjöng bofinken och slog en drill af förtjusning vid tanken på maken, som han snart skulle möta. Men under tiden han tänkte på det, sprang ekorren sin väg för att åter knoga och dra till hus.

När den tiden kom, att nötterna och ekollonen blefvo mogna, arbetade ekorren, från det att solen gick upp, och till sent på qvällen, så länge han kunde se. Han unnade sig icke en minuts ro eller rast, utan sprang efter den ena nötklasen efter den andra och kastade ned i sitt magasin inne i eken. Ofta smakade han icke en bit mat på hela dagen, och då qvällen kom och han

satt der inne på den stora nöthögen, så nändes han icke att taga sig ett godt mål, utan gick ofta ut för att stilla sin hunger med några frön och annat ätbart, som han i hast kunde hitta på. När han sedan återvände in i boet, svag och matt af fasta och arbete, kände han sig dock rätt belåten, när han märkte att han redan hade så stor förmögenhet, att han skulle behöft veckor, ja kanske månader, bara för att räkna alla nötterna.

— Riktigt lycklig blir jag ändå inte, förr än jag får boet alldeles fullt — tänkte han och lekte med sina rikedomar, tills han somnade. Dock kunde han aldrig sofva riktigt lugnt, åtminstone vaknade han en gång i qvartern för att se efter, om ingen kom för att taga någonting bort ifrån honom.

En dag på senhösten kom till honom på besök en gammal ekorre, som haft den olyckan att blifva biten af en hund, så att han icke längre kunde hoppa i träden och samla sig föda. Derför drog han nu som tiggare omkring till alla ekorrar i skogen och bad om hjälp för den kommande vintern. Alla gåfvo den gamle krymplingen något, de som minst hade, gåfvo kanske mest, men när tiggaren kom till den ekorren, som hade hela magasinet fullt af de präktigaste nötter, då fick han blott snäsor, och den rike ekorren sade:

— Jag har trälät och släpat för den lilla smulan, jag har, och det räcker på långt när inte till åt

mig, och jag kan visst inte slösa bort något åt tiggare och landsstrykare.

Den stackars krymplingen måste ohörd gå från den rike ekorren, som drog ett andedrag af riktig lättnad, när tiggaren var borta.

Frosten kom, och ännu rastlösare blef den samlande ekorren. Han hade nu bara så stor plats kvar, att han nätt och jemnt kunde sjelf få plats i tomrummet. Men också der ville han ha fullt. Och så bar det af ut igen, uppför gren och nedför gren, bort och hem, och bort och hem igen, och en qväll, just då vintern kom åter, hade han boet alldeles fullt, ända ut i ingången, ja så fullt, att han sjelf måste sitta utanför.

Nu var då den stund inne, då den rike ekorren skulle känna sig riktigt lycklig. Han försökte också att göra det, men det ville inte lyckas. Visserligen kände han liksom en varm belåtenhet inom sig vid tanken på de mång tusende nötterna, som lågo der inne i trädstammen, men i sjelfva verket frös han så, att han skakade, ty det var bistert kallt på qvällen. Fram på natten kände han sig alldeles stel, och han skulle gerna velat krypa in i boet, men för att få rum måste han kasta ut något af nötterna, och det nåndes han icke.

— Huuuu, nu skulle kanske en hustru vara bra att ha — kuttrade ekorren, ty han kände att han var sjuk och behöfde hjälp.

Men ingen lefvande varelse fanns i hans närhet, ty han hade skrämt bort alla med sin snålhet.

Och kölden tog till, och ekorren stelnade allt mer och mer. Till sist ville han offra något af sin skatt för att få plats i boet; men då var han för svag att krafsa bort nötterna, och i tida morgonstunden dog han och satt liflös med öppna ögon, ty ingen fanns, som slöt hans ögon i döden.

Dagen derpå flög bofinken till den rike ekorrems aflägsna släktingar och omtalade, hvad som händt, och släktingarne skyndade genast å stad och gjorde sig glada dagar af den samlade skatten.

7.

På rullgardinen.

Lille Sven var mycket sjuk och låg i sin säng.
Under flera dagar hade han yrat, men nu hade han

blifvit lugnare och låg med slutna ögon, småleende i sömnen. Svens mor hade länge vakat öfver sin son, men då hon nu tyckte att det var bättre med honom, så hade hon sjelf sökt en stunds hvila.

När Sven blef ensam, slog han upp sina ögon, och hans blick föll på den nedfällda rullgardinen, på hvilken var målad en brusande ström, som banade sig väg mellan klipporna. På stranden stod ett träd, och under trädet satt en gammal man, som stödde sitt skäg-giga hufvud i handen. Denna taffla hade alltid varit Svens glädje under hans friska dagar, och i synnerhet betraktade han den gamle med deltagande, ty Svens mor hade sagt att det var gubben på rullgardinen, som lärde henne alla de vackra sagor, som hon sedan i sin tur berättade för Sven.

En stund låg Sven och såg på rullgardinen, men plötsligt tyckte han att den gamle började att nicka åt honom. Då började Svens hjerta att klappa häftigt, och han blef rädd. Men så föreföll det honom, som om gubben på rullgardinen började att tala, och stämman ljöd så mild, att all oro försvann ur hans hjerta.

— Ännu en saga vill jag berätta för dig — sade gubben och steg upp. — Den sagan är min egen, och min sista här på jorden, om du gör hvad jag ber dig.

Det blef åter tyst, och Sven såg hur den gamle gick ned till strömmen, men just som han satte sin fot i vattnet, så blef han i ett nu på det underligaste förvandlad. De trasiga kläderna försvunno, och i stället

syntes han iklädd en skrud af skimrande fiskfjäll och med en kappa af sjögräs öfver sina skuldror. Kring hjessan slingrade sig en kraus af näckrosor, och i ena handen höll han en harpa af guld med silfversträngar.

— Det är jag, som är Strömkarlen! — sade han, och så knäppte han på harpans strängar, så att det klingade likt vågornas sorl, när de bryta sig mot stranden. Sven kände sig så innerligt lycklig öfver att en gång få se Strömkarlen, som han så ofta hört berättas om, och med återhållen andedrägt lyssnade han till Strömkarlens sång:

*Och här har jag suttit i tusende år
Vid stranden och väntat på dig,
Ty Herren skall gifva mig nåd, när jag ser
Ett barn, som vill bedja för mig.*

Svens hjerta darrade af rörelse, då han hörde de klagande ljuden, och han lyssnade åter till sången:

*Och när jag fick skåda ditt anlet' en dag,
Då tänkte jag: kommen han är
Den lille, med oskuld i hjerta och sinn',
Som frälsning-åt Strömkarlen bär.*

*Så knäpp dina händer till samman, o Sven,
Vid bönen välsignade ljud!
Mitt namn på din tunga skall rena min själ,
Och jag får dig följa till Gud!*

En sakta suck hördes från Sven, och kort därefter kom modren fram till sängen, der den lille låg med hopknäppta händer och blicken riktad uppåt.

— Är du vaken, Sven? — hviskade modren, men han hörde henne ej, ty han hade flugit bort från jorden med Strömkarlens frälsade själ.

8.

Det okända paradiset.

Vid den skånska stranden satt lille Harald en dag och såg utåt hafvet. Han hade kort förut läst om söderns rika länder, der vinrankan hänger som guirlander mellan träden, der apelsiner och citroner lysa bland de gröna löfven, der doftande blomster kläda bergen, och der himmelen är så outsägligt blå och härlig.

— Ack, om jag finge resa dit! — suckade Harald, och hjertat klappade af längtan. Han satte sig ned vid stranden, med blicken riktad mot söder. Då såg han plötsligt något hvitt, som rörde sig öfver hafvet. Det ljusa föremålet närmade sig stranden, och till sist såg Harald en stor hvit svan, som sänkte sig ned till stället, der han satt.

— Jag ser på dina ögon att du längtar dit, hvarifrån jag kommer — sade svanen.

— Ack ja! Jag längtar till det härliga landet der borta i söder! — ropade Harald, och så bad han svanen att flyga dit med honom.

— Det är inte min väg — svarade svanen. — Men om du sätter dig på min rygg, så vill jag visa dig ett annat paradiset, dit jag har längtat från myrten-skogen och palmernas lundar.

— Det skulle jag vilja se!

— Så följ mig då!

Och knappt hade Harald satt sig på svanen, förr än de båda voro högt uppe i luften.

— Slå dina armar om min hals och se dig noga omkring, ty nu flyger jag lågt, så att du må kunna se allt skönt, som vi fara förbi.

Och Harald såg böljande åkerfält, så vidsträckta, att man ej kunde se från deras ena ända till den andra. Här och der utbredde sig lummiga bokskogar, och ståtliga slott höjde sina hvita murar, omkransade af blomstrand trädgårdar. Hvert man såg, stack en

kyrkspira upp emot skyn, och vackra gårdar lågo strödda kring fälten.

Snart förändrades taflan, och svanen måste flyga högre för bergens skull. Mörka furuskogar susade der nere, och i dalkjusorna slingrade klara åar, som här och der bredde ut sig till små sjöar med ljusgröna björkar kring stränderna.

— Hvad är det för ett glänsande silfverfält, som skimrar der borta? — frågade Harald.

— Det är sjöarnes sjö! — svarade svanen, och när de flögo fram der öfver, hörde Harald det mäktiga brusset från vågorna, som dansade kring den ekbevuxna ön, som låg der midt i sjön, lik en badande nymf.

Öfver stora skogar och fruktbara slätter flögo de fram, och först vid stranden af de tusende holmarnes sjö sänkte svanen sig ned.

— Här skola vi dröja öfver natten — sade svanen. — Men hvad betyder det att du har tårar i dina ögon?

— Ack, jag gråter af glädje öfver allt det sköna, jag i dag har sett! — ropade Harald. — Aldrig hade jag drömt mig något så härligt!

— I morgon skall du få se ännu mera af mitt paradiset.

Och så gingo de båda till hvila på den mjuka mossans bädd, och Harald drömde om natten att han var i de röda apelsinernas land, men att han, liksom svanen, längtade till de björkomkransade sjöarnes para-

dis. Då han till sist vaknade, var solen redan uppe, och färden börjades på nytt.

— Hvad är det för en underlig trakt, jag ser?
— sporde Harald och pekade på höga, svarta berg och mellan dem gapande afgrunder.

— Det är verk af människohänder. Här ha under många sekler idoge män ur jordens innandömen hemtat det hårda jernet för att deraf smida plogar, att plöja jorden med, och svärd, att dermed försvara sitt fosterland.

Nu började så småningom bergen att blifva allt högre och skogarne allt tätare. Breda elfvar brusade fram i dalarne, och vilda forsar störtade från klippa till klippa. Plötsligt skimrade der liksom ett hvitt sken mot den högblå horisonten.

— Är det en flock svanar, jag ser? — frågade Harald.

— Nej, det är de snöklädda fjälltopparne.

Harald såg och såg, och han kände hür hjertat började fyllas af en växande kärlek till detta paradys, som han ej anat vara så nära. Och han kysste och smekte svanen, som fört honom med sig. Tiden gick fort, men Harald märkte dock att de varit länge på färden, och därför sade han:

— Lider det inte nu till qvällen?

— Ack, nu är det natt!

— Men solen lyser ju ännu?

— Ja, sådan är sommarnatten här i mitt paradys.

Tätt invid fjällsjön slog svanen ned, och när Harald der satt invid sin ledsagares sida, sade han:

— Nu vill jag veta namnet på det härliga land, som du har visat mig.

— Aek, mitt barn, det landet är ditt eget fosterland, ditt kära Sverge! Här är också jag född, och derfor älskar jag dessa dalar långt mer än söderns rika länder. Och nu, då jag låtit dig ana allt, hvad skönt här fins, så skall också du älska detta land.

— Aek ja! Aek ja! — ropade Harald, och han skulle ha velat trycka hela nejden till sitt klappande hjerta. Han plockade blommor från marken och kysste dem, och han sprang jublande omkring, glad öfver att ha lärt sig älska det sköna fosterlandet.

The Administration

The Administration of the University of Toronto is organized as follows: The Board of Trustees, the Senate, the Council, and the Faculty. The Board of Trustees is the governing body of the University, and is composed of representatives of the Government, the Province, and the University. The Senate is the highest academic authority, and is composed of representatives of the various faculties. The Council is the executive body, and is composed of representatives of the Senate and the Faculty. The Faculty is the body of the various faculties, and is composed of representatives of the various faculties.

The Board of Trustees is composed of the following members: The Governor in Council, the Premier, the Minister of Education, and the University. The Senate is composed of the following members: The President, the Vice-Chancellor, the Deans of the various faculties, and the Professors. The Council is composed of the following members: The President, the Vice-Chancellor, the Deans of the various faculties, and the Professors. The Faculty is composed of the following members: The Deans of the various faculties, and the Professors.

The Administration of the University of Toronto is organized as follows: The Board of Trustees, the Senate, the Council, and the Faculty. The Board of Trustees is the governing body of the University, and is composed of representatives of the Government, the Province, and the University. The Senate is the highest academic authority, and is composed of representatives of the various faculties. The Council is the executive body, and is composed of representatives of the Senate and the Faculty. The Faculty is the body of the various faculties, and is composed of representatives of the various faculties.

Till allmänheten!

Föreliggande lilla bok är den **fjerde** i ordningen af »Illustrerade Folkböcker». Denna samling är ämnad att upptaga för folket lämpliga skrifter, försedda med fina illustrationer, och säljas böckerna till ytterst låga priser för åstadkommande af en större spridning. **N:o 1** och **2** af samlingen innehålla **Berättelser** af den danske folkskalden THYREGOD, illustrerade af C. LARSSON, **N:o 3 Sagor** af RICHARD GUSTAFSSON, **N:o 4 Skildringar ur folklifvet** af RICHARD GUSTAFSSON, **N:o 5 Sagor** och **N:o 6 Skildringar ur folklifvet** af samme författare, alla böckerna med talrika illustrationer af C. LARSSON. Genom sin billighet och sitt både för ung och gammal passande innehåll, böra dessa Folkböcker äfven kunna tjena som premier i folkskolorna.

Af Illustrerade Folkböcker har förut utkommit:

N:o 1. Från **Herregård** och **Bondby I.** Berättelser af C. A. THYREGOD. Illustrerade af C. LARSSON. Pris 50 öre.

N:o 2. Från **Herregård** och **Bondby II.** Berättelser af C. A. THYREGOD. Illustrerade af C. LARSSON. Pris 50 öre.

N:o 3. **Kungen som inte kunde soffa** m. fl. Åtta sagor af RICHARD GUSTAFSSON. Illustrerade af C. LARSSON. Pris 25 öre.

(Samlingen fortsättes.)

Förläggaren.